

Informe de seguiment

Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia

Gener del 2020

En compliment de l'article 6.3 del Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia, aprovat pel Consell de Govern l'11 d'abril del 2018, la Unitat d'Igualtat presenta l'informe sobre l'activitat duta a terme des de l'abril del 2018 fins al desembre del 2019. Així, l'article 8.7 especifica:

"8. Mesures de prevenció

La Universitat impulsarà actuacions de prevenció, informació, formació, detecció i sensibilització davant la violència masclista, l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, amb l'objectiu d'eradicar per complet aquest tipus de conductes de l'entorn universitari i contribuir a sensibilitzar la comunitat universitària. Aquestes mesures es desenvoluparan dins del Pla d'Igualtat de la UPF i seran promogudes per la Unitat d'Igualtat, amb la col·laboració de la resta d'unitats i serveis de la Universitat.

Per fer-ho, es plantegen les mesures següents:

8.7. Elaborar i publicar informes sobre el nombre d'intervencions i de conseqüències d'aquestes. Concretament, es crearà una base de dades interna en què es recullin, anònimament i sense referències a dades de caràcter personal, totes les peticions d'informació, denúncies, actuacions i resolucions."

Aquest informe, tal com hem dit, cobreix el període comprès entre l'abril del 2018, data en què entra en vigor aquest nou protocol, i el desembre del 2019. L'informe inclou tant les denúncies i les consultes com les queixes rebudes a la Unitat, així com les mesures disciplinàries, les intervencions pedagògiques i les mesures d'acompanyament que s'han establert com a conseqüència d'aquestes. Així mateix, detalla les activitats de prevenció i de sensibilització dutes a terme durant aquest període.

Nombre i tipus de denúncies, queixes i consultes rebudes

Durant el període comprès entre l'abril del 2018 i el desembre del 2019, la Unitat d'Igualtat ha rebut un total de 30 sol·licituds relacionades amb el Protocol, com es detalla en els quadres-resum.

S'han presentat nou denúncies i el Protocol s'ha activat en quatre ocasions. D'aquestes, una vegada s'ha tancat l'expedient informatiu proposant l'obertura d'un expedient sancionador per haver-se provat l'assetjament a les xarxes. Pel que fa a les altres tres vegades, en dues s'ha tancat l'expedient sense poder identificar les persones responsables de les conductes denunciades (una motivada per una agressió verbal homòfoba i dues per assetjament a les xarxes) i en una tercera s'han considerat els fets no provats (abús en l'àmbit de la parella). S'ha gestionat també una denúncia que ha comportat l'activació del Protocol de la universitat a la que pertany el docent responsable de la conducta. En aquest cas, la denúncia s'ha tancat amb un expedient sancionador. Igualment, la darrera denúncia va suposar l'aplicació directa d'un expedient sancionador, atès que també hi havia denúncia admesa per via judicial. Es van prendre mesures cautelars a l'espera de la decisió del jutge (separació de les persones, prohibició de matricular-se al denunciat fins a la resolució de l'expedient sancionador). En relació amb les quatre denúncies que no han suposat l'activació del Protocol, totes motivades per assetjament sexual a través de les xarxes, en dos casos s'ha dut a terme una intervenció pedagògica amb els denunciats amb la conformitat de les denunciants, amb resultat satisfactori. Una altra denúncia no va ser susceptible d'activar el Protocol davant la impossibilitat d'identificar els agressors i es va optar per fer una intervenció pedagògica a tot el grup-classe al qual pertanyien els autors dels fets.

S'han rebut també cinc queixes relatives a comentaris sexistes per part del professorat o a continguts sexistes en els materials utilitzats a la docència. Per resoldre-les, s'ha demanat a les direccions de departament que actuïn per fer retirar els continguts ofensius, i s'ha facilitat en un cas l'assessorament de professorat expert en gènere per revisar els materials i eliminar biaixos inadequats. En una de les queixes, que incloïa a més conductes d'abús de poder i comentaris inadequats, es va recollir la informació aportada per diversos estudiants i es va derivar a la direcció del departament, que va decidir no renovar el contracte al professor.

S'han atès quinze consultes per motius molt diversos que no han comportat l'activació del Protocol, en la majoria dels casos perquè l'autor de la conducta no era membre de la comunitat universitària i en d'altres perquè la persona afectada no va voler formalitzar cap denúncia. En totes les consultes s'han considerat els recursos de suport amb què compta la Unitat i s'han posat a disposició els més adients en cada cas. S'han demanat adaptacions curriculars als centres, s'ha demanat separació física del lloc de treball, s'ha derivat al servei d'atenció psicològica CONEXUS i/o al servei municipal del PIAD, s'ha activat el Fons d'Igualtat o s'han programat entrevistes amb les organitzadores del programa Viure i Conviure per facilitar allotjament fora de l'entorn familiar. El tipus de consultes rebudes inclouen graus de gravetat diversos: dos casos de violació, dos d'abús en la relació de parella, dos casos d'assetjament ambiental per raó de sexe i dues agressions verbals i a les xarxes, més un cas d'abús de poder a

l'aula. S'ha atès i donat suport a una situació d'ablació i una d'agressió masclista en l'entorn familiar. S'ha atès també la situació d'una estudiant que arriba a la UPF per la via de trasllat d'expedient com a víctima de violència de gènere i que ha requerit acompanyament, malgrat que els fets van succeir quan era estudiant d'una altra universitat. Dues de les consultes eren relatives a conductes lgbtifòbiques que han motivat en un dels casos una separació del lloc de treball. Finalment, s'ha derivat també a CONEXUS una persona que demanava suport per reconduir les seves conductes agressives en la relació de parella.

Denúncies rebudes

<i>Cas</i>	<i>Tipus</i>	<i>Data</i>	<i>Denunciant (dones i grups de classe)</i>	<i>Denunciat (en tots els casos són homes o se'n desconeix l'autoria)</i>	<i>Conducta</i>	<i>Activació del Protocol</i>	<i>Accions empreses i resolució</i>
1	Denúncia	Tercer trimestre (2017-2018)	Estudiants	Altres estudiants	Assetjament a les xarxes	SÍ	S'activa el Protocol però es tanca sense haver pogut identificar els responsables del compte.
2	Denúncia	Primer trimestre (2018-2019)	Estudiant	Suposat estudiant	Insult homòfob	SÍ	S'activa el Protocol. L'agressor reconeix els fets però no s'identifica. El Protocol es tanca sense haver pogut aclarir la seva identitat.
3	Denúncia	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiant	Professor	Abús de poder	NO	Professor d'una altra universitat: es deriva la denúncia a la seva Unitat d'Igualtat. Es tanca amb sanció al professor.
4	Denúncia	Segon trimestre (2018-2019)	Professora	Estudiants	Assetjament ambiental per raó de sexe	NO	No s'activa el Protocol, atesa la impossibilitat d'identificar els causants de les conductes. Es fa intervenció pedagògica a tot el grup-classe per explicar els diferents tipus de violències i les mesures de què disposa la Universitat per combatre-les.
5	Denúncia	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiant	Estudiant	Abús sexual	SÍ	S'activa el Protocol i, un cop investigats els fets, no es poden considerar provats. Els dos estudiants són derivats a CONEXUS. Es prenen mesures cautelars.
6	Denúncia	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiants	Estudiant	Assetjament a les xarxes	SÍ	S'activa el Protocol i s'identifica el responsable dels fets. S'obre un expedient sancionador, atès que les proves són objectives. Resolució: falta lleu.

7	Denúncia	Tercer trimestre (2018-2019)	Estudiant	Estudiant	Assetjament a les xarxes	NO	Es fa una intervenció pedagògica conjunta amb el deganat. L'estudiant es disculpa i accepta no tornar a adreçar-se a la companya denunciada.
8	Denúncia	Juny-2019 Tercer trimestre (2018-2019)	Estudiants	Estudiant	Assetjament a les xarxes i en persona	NO	Es demana directament expedient disciplinari, atès que hi ha denúncia al jutjat. Es fa acompanyament a les víctimes i es prenen mesures cautelars a l'espera de la resolució judicial.
9	Denúncia	Primer trimestre (2019-2020)	Estudiants	Company de classe	Assetjament a les xarxes i en persona	NO	Es fa una intervenció conjunta amb el coordinador del màster. L'estudiant es disculpa i accepta no tornar a adreçar-se a les companyes denunciades.

Queixes rebudes

<i>Cas</i>	<i>Tipus</i>	<i>Data</i>	<i>Denunciant (dones i grups de classe)</i>	<i>Denunciat (en tots els casos són homes)</i>	<i>Conducta</i>	<i>Activació del Protocol</i>	<i>Accions empreses i resolució</i>
1	Queixa	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiants	Professor	Comentaris sexistes, abús de poder continuat	NO	Els delgats de classe presenten escrit que recull exemples de les conductes. Es deriva el cas a la direcció dels estudis.
2	Queixa	Tercer trimestre (2017-2018)	Estudiants	Professor	Continguts sexistes	NO	S'intervé a través del deganat.

3	Queixa	Primer trimestre (2018-2019)	Estudiants	Professor	Continguts sexistes	NO	Es fa intervenció amb el deganat per revisar el material de classe i fer formació sobre gènere al professor.
4	Queixa	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiants	Professor	Comentaris sexistes al material de l'assignatura	NO	S'intervé a través del deganat. Se sol·licita la retirada del material ofensiu.
5	Queixa	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiants	Professor	Sexisme en el programa de l'assignatura	NO	S'intervé a través del deganat. Es revisa el contingut del programa.

Consultes rebudes

<i>Cas</i>	<i>Tipus</i>	<i>Data</i>	<i>Denunciant (dones)</i>	<i>Denunciat (en tots els casos excepte un són homes o se'n desconeix l'autoria)</i>	<i>Conducta</i>	<i>Activació del Protocol</i>	<i>Accions empreses i resolució</i>
1	Consulta	Segon trimestre (2017-2018)	Estudiant	Pares	Violència física i psicològica	NO	S'assessora l'estudiant i se la deriva a CONEXUS. Se li ofereix adaptació curricular.
2	Consulta	Segon trimestre (2017-2018)	Estudiant	Suposadament estudiant	Agressió verbal	NO	No es formula denúncia perquè es desconeix l'agressor. Es reporten els fets per si més endavant es pot identificar l'agressor.

3	Consulta	Tercer trimestre (2017-2018)	PAS	Antic estudiant de doctorat	Assetjament ambiental per raó de sexe	NO	La membre del PAS informa del fet, però no vol formalitzar cap denúncia. El causant no torna a la secretaria.
4	Consulta	Tercer trimestre (2017-2018)	PAS	Estudiant	Assetjament ambiental per raó de sexe	NO	La membre del PAS explica els fets dels quals és coneixedora. L'estudiant afectada decideix no denunciar.
5	Consulta	Primer trimestre (2018-2019)	Estudiant	Professor	Abús de poder	NO	L'estudiant informa que rep crítiques d'altres estudiants incitades pel professor. Decideix no denunciar. S'ofereix adaptació curricular.
6	Consulta	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiants	Estudiant	Abús en l'àmbit de la parella	NO	Les estudiants demanen assessorament per ajudar una companya. S'informa dels recursos de què es disposa per a aquests casos. Un seguiment posterior evidencia que la relació ha acabat.
7	Consulta	Segon trimestre (2018-2019)	Estudiant	Parella	Abús en l'àmbit de la parella	NO	L'afectada acudeix a la Unitat, on se la informa dels recursos d'acompanyament de què disposa dins i fora de la Universitat. Decideix no fer cap acció concreta.
8	Consulta	Tercer trimestre (2018-2019)	PAS	PAS	Comentaris homòfobs	NO	Es fa una intervenció conjunta amb les persones responsables del servei.
9	Consulta	Primer trimestre (2019-2020)	Estudiant	Exparella	Incompliment d'ordre d'allunyament	NO	Es faciliten mesures extres de seguretat i d'adaptació curricular. S'informa sobre la possibilitat d'acollir-se al Fons d'Igualtat.

10	Consulta	Primer trimestre (2019-2020)	Estudiant	Companys d'equip esportiu UPF	Agressivitat, bromes excessives	NO	L'estudiant decideix no denunciar. Es fa intervenció pedagògica.
11	Consulta	Primer trimestre (2019-2020)	Estudiant	Familiar	Violació	NO	Estudiant derivada des de la Unitat d'Igualtat de la seva universitat d'origen. S'informa sobre les possibilitats d'ajuda psicològica a CONEXUS i adaptació curricular.
12	Consulta	Primer trimestre (2019-2020)	Estudiant	Estudiants	Tracte transfòbic	NO	Refereix actituds transfòbiques en el grup del curs. També refereix altres tractes discriminatoris. Es planifica actuació pedagògica que, finalment, no es duu a terme per motius aliens a la Unitat d'Igualtat.
13	Consulta	Primer trimestre (2019-2020)	Estudiant	Desconegut	Violació	NO	Rep informació sobre adaptació curricular per als exàmens.
14	Consulta	Primer trimestre (2019-2020)	Estudiant	Família	Ablació	NO	Rep informació sobre el Fons d'Igualtat i se l'ajuda a trobar residència (programa Viure i Conviure). Derivació a serveis d'ajut externs.
15	Consulta	Primer trimestre (2018-2019)	Estudiant			NO	Es proporciona informació sobre serveis externs d'ajut a trastorns de relació.

Actuacions en l'àmbit de la prevenció i serveis de suport

La Unitat d'Igualtat de la UPF organitza al llarg de l'any tres **Setmanes de la Igualtat** per sensibilitzar el conjunt de la comunitat universitària: al voltant del 8 de març, Dia Internacional de les Dones; al voltant del 17 de maig, Dia Internacional contra l'LGBlfòbia; i el 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Erradicació de la Violència contra les Dones. Les activitats divulgatives i formatives dirigides als tres col·lectius de la comunitat universitària que s'han fet en els darrers anys poden consultar-se a l'adreça següent:

<https://www.upf.edu/web/igualtat/activitats-de-sensibilitzacio>

Així mateix, es reparteixen **tríptics informatius** als estudiants l'estudiantat de primer curs, juntament amb la documentació de matrícula, amb informació sobre com actuar si es pateix una situació de violència masclista o de LGBlfòbia, o se'n té coneixement. Igualment, s'han fet pòsters amb la mateixa informació, que s'han col·locat a les portes dels lavabos.

**Per una universitat
lliure de violència
masclista i LGBlfòbia**

LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA:

- 1 Està fermament compromesa amb la igualtat efectiva de dones i homes i amb la diversitat sexual.
- 2 No tolera actituds i comportaments contraris a la llibertat, la dignitat i la integritat física i psíquica dels membres de la comunitat universitària o de les persones vinculades d'alguna manera a la Universitat.
- 3 Vella per assegurar que la Universitat sigui un espai segur i lliure de violència masclista i LGBlfòbia.
- 4 Treballa per sensibilitzar la comunitat universitària sobre la discriminació existent per raó de sexe, d'opció sexual, d'identitat o d'expressió de gènere.
- 5 Aplica una política preventiva i d'abordatge per protegir els membres de la comunitat universitària de l'assetjament sexual i per raó de sexe, i de qualsevol altra expressió de violència masclista, d'homofòbia i de transfòbia.
- 6 Disposa d'un protocol d'actuació contra l'assetjament i la discriminació per assegurar entorns d'estudi i de treball segurs i respectuosos per a totes les persones.
- 7 Facilita informació i formació tant al col·lectiu d'estudiants com al PAS i al PDI sobre els assumptes relacionats amb aquestes conductes no desitjades.
- 8 Arbitra procediments específics per vehicular les comunicacions i les denúncies, amb mesures disciplinàries severes davant de situacions provades d'assetjament i de discriminació.
- 9 Mitjançant la Unitat d'Igualtat, posa a disposició de les persones que hi estiguin interessades formularis de denúncia, tot garantint la confidencialitat, la protecció de dades i la celeritat del procediment d'investigació.
- 10 Mitjançant la Unitat d'Igualtat, ofereix serveis d'acompanyament per a les persones que han patit assetjament o discriminació.

#NIUNAMES   #SIGUESQUIVULGUIS   #ESTIMACOMVULGUIS

ERADICAR LA VIOLÈNCIA I LA DISCRIMINACIÓ ÉS COSA DE TOTES I TOTS!

upf. IGUALTAT =

Has patit o has presenciat alguna situació de violència o discriminació?
No estàs sol/a. No calles. Contacta amb la Unitat d'Igualtat

www.upf.edu/web/igualtat
@UPFIgualtat
igualtat@upf.edu

Durant el darrer trimestre del 2019 es va dur a terme la formació Detecció de Violències Masclistes, formació anual destinada al PAS, així com les accions següents, finançades pels fons del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere:

- **Estudi sobre la incidència de la violència masclista a la Universitat.** S'ha fet una enquesta dirigida a tots els col·lectius de la comunitat universitària ("UPF espai segur"), ja que es considera que és una eina adequada per recollir informació sensible, com és el cas de les violències. Es tracta d'una mesura bàsica per detectar quins col·lectius no identifiquen certes conductes com a discriminatòries o abusives, i contribuir a la millora del disseny d'activitats formatives o de sensibilització específiques per a cada col·lectiu. Simultàniament, la mera realització de l'enquesta incideix sobre la sensibilització de la població universitària, en posar el tema a l'agenda quan es responen les preguntes i amb la posterior difusió dels resultats de l'estudi. Ambdós moments són, a més, idonis per fer difusió del Protocol vigent i dels serveis d'acompanyament que ofereix la Unitat d'Igualtat.
- **Elaboració de recursos docents sobre el tractament de la violència masclista en el desenvolupament curricular.** Amb l'objectiu de formar professionals competents en la lluita contra la violència masclista, s'ha identificat almenys una matèria de cadascuna de les titulacions de grau impartides a la UPF que permeti desenvolupar competències relacionades amb la prevenció, la detecció i l'atenció a les dones en situació de violència masclista. S'han elaborat 34 fitxes que recullen recursos docents específics per a aquestes matèries. Comptar amb aquests recursos permetrà posteriorment fer sessions formatives dirigides al professorat de les assignatures que tracten les matèries seleccionades sobre com emprar-los en el desenvolupament curricular. Les fitxes estaran disponibles a la web de la Unitat d'Igualtat i de la Biblioteca de la UPF. Aquesta acció, doncs, deixa infraestructura i està en línia amb l'objectiu de transversalitzar la perspectiva de gènere en la docència.
- **Formació sobre com gestionar les situacions de violència masclista.** Aquesta acció té com a objectiu formar un *pool* de persones susceptibles d'instruir expedients disciplinaris quan s'activi el protocol de la UPF (Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia). Hi han participat 30 persones de diferents UCA, de centres adscrits i del Servei de Recursos Humans. Aquesta acció deixa infraestructura perquè és una formació que permet la correcta aplicació del Protocol en el temps.
- **Producció de càpsules de vídeo per a la prevenció de la violència masclista.** S'han produït cinc càpsules de vídeo destinades a la prevenció de la violència masclista. Aquestes càpsules estan dirigides al conjunt de la comunitat universitària. La finalitat formativa de les càpsules és, en primer lloc, presentar diferents situacions constitutives de les diverses formes de violència masclista, perquè tant el PAS, el PDI, com l'alumnat sàpiguen identificar-les com a tals. En segon lloc, informar sobre el circuit d'atenció que estableix el Protocol de la UPF. En tercer lloc, s'informa sobre els serveis d'acompanyament dels quals disposa la Universitat per a l'acompanyament de les dones en situació de violència masclista.

La Universitat té signat un conveni amb l'associació CONEXUS, un **servei d'acompanyament psicològic**, i el posa a disposició de les persones de la comunitat universitària que hagin patit una situació de violència masclista. Així mateix, el conveni amb aquesta entitat ha passat a incloure també la gratuïtat, per a tota la comunitat universitària, del programa d'atenció a persones LGTBI en situacions de violència.

Finalment, pel tal de cobrir les despeses de matrícula i, de manera excepcional, altres tipus de despeses que puguin afectar la continuïtat en els estudis dels i de les estudiants que hagin patit les conseqüències de la violència masclista o la discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, des de finals del 2017 es compta amb el **Fons d'Igualtat** de la UPF (acord del Consell de Govern de 13 de desembre del 2017), que dota de recursos per ajudar econòmicament estudiants en situació de violència masclista o LGBTIfòbia.

Valoració global

Després del primer any i mig des de l'aprovació del Protocol actual, detectem possibilitats de millora en diversos aspectes que hi estan relacionats:

- En primer lloc, resulta imprescindible agilitar els tempos del procediment sancionador, atès que el temps que es triga actualment a resoldre les sancions pot fer que algun cas acabi quedant impune.
- En segon lloc, detectem la necessitat d'establir un mecanisme de coordinació entre els protocols de totes les universitats catalanes, i entre les mateixes unitats d'igualtat, per facilitar la gestió de situacions en què membres d'una comunitat interactuïn amb membres d'una altra. Per la mateixa raó, pensem que aquesta coordinació entre protocols cal establir-la també entre la Universitat i les empreses contractades que tinguin personal treballant en els diferents edificis, així com també resultaria necessari establir una clàusula similar en els convenis de pràctiques amb empreses i institucions que fa l'alumnat.
- En tercer lloc, reclamem el suport del conjunt d'òrgans de la Universitat, especialment dels centres, per millorar la difusió sobre el Protocol i sobre les mesures d'acompanyament de les quals disposa la Unitat d'Igualtat, ja que l'enquesta "UPF espai segur" va mostrar uns nivells molt baixos de coneixement d'aquestes mesures en els tres col·lectius de la comunitat universitària, especialment entre l'alumnat.
- Finalment, considerem que caldria ampliar l'abast del Protocol vigent per incloure, d'una banda, tots els casos d'assetjament sexual que es puguin produir entre membres de la comunitat universitària, amb independència del sexe i de la identitat de gènere de la persona afectada i de la persona agressora. D'altra banda, també caldria incloure la violència que es pugui produir entre parelles del mateix sexe, quan ambdós membres pertanyin a la comunitat universitària